

عنوان مقاله:

آینده پژوهی دیالکتیک علائق ژئوپولیتیک ایالات متحده آمریکا، ایران و روسیه در آسیای مرکزی

محل انتشار:

مجله علوم جغرافیایی، دوره 12، شماره 24 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

علیرضا محرابی - استادیار جغرافیای سیاسی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

امیرعلی عابدینی - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیای سیاسی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

با پایان جنگ سرد و فروپاشی ابرقدرت شرق در سال ۱۹۹۱ میلادی و شکلگیری جمهوری‌های تازه تاسیس در ورای مرزهای شمالی ایران، شرایط ژئوپولیتیک جدیدی را در جبهه شمال ایران فراهم آمد که یکی از شاخصه‌های آن، فقدان قدرت موثر در منطقه آسیای مرکزی، بود. قابل توجه است که کشورهای منطقه آسیای مرکزی از لحاظ جغرافیایی، به علت موقعیت جغرافیایی بسته و عدم دسترسی به آبهای آزاد، دارای انتروبی بالایی هستند و کشورهای این منطقه را به کشورهای همسایه خود، بعنوان مکمل جغرافیایی، وابسته می‌کند؛ این امر، توجه کشورها را به کشورهای همسایه شان بویژه به جمهوری اسلامی ایران معطوف کرده است؛ حضور و نقش آفرینی کشورهای منطقه ای و فرامنطقه ای، مانند روسیه، ایالات متحده آمریکا، جمهوری اسلامی ایران در آسیای مرکزی، شرایط خاصی را بر این منطقه فراهم آورده است که مطالعه علل ژئوپولیتیک علائق آسیای مرکزی برای این کشورها در ارتباط با روند رو به آینده کشورهای آسیای مرکزی، می‌تواند اهمیت به سزایی در مطالعات شرایط ژئوپولیتیک این منطقه، به عنوان منطقه استراتژیک در جوار کشورمان، داشته باشد. به همین منظور، این مقاله بر اساس روش توصیفی - تحلیلی، با تاکید بر رویکرد آینده پژوهی و با استفاده از جمع آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده، به بررسی زمینه ها و عوامل ژئوپولیتیک در منطقه آسیای مرکزی را پرداخته است. همچنین در این مقاله سعی شده است به این سوالات پاسخ داده شود که: ۱. عوامل ژئوپولیتیک موثر آسیای مرکزی بر علائق دیالکتیک و حضور ایالات متحده آمریکا و روسیه چه می‌تواند باشد؟ ۲. حضور روسیه و ایالات متحده آمریکا در آسیای مرکزی چه اثراتی بر جمهوری اسلامی ایران دارد؟ برای هر یک از این سوالات، یک فرضیه مطرح شده است که آن دو از این قرار هستند: فرضیه اول: ویژگی‌های اقتصادی و موقعیت منطقه ای، از جمله عوامل موثر در علائق و حضور ایالات متحده و روسیه در آسیای مرکزی است. فرضیه دوم: حضور روسیه و ایالات متحده آمریکا در آسیای مرکزی باعث نتایجی مانند کاهش ترانزیت، عمق استراتژیک و چالشهای مرزی علیه ایران می‌شود.

کلمات کلیدی:

ژئوپولیتیک، آسیای مرکزی، دیالکتیک، آینده پژوهی، آمریکا، روسیه، جمهوری اسلامی ایران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1585471>

